

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

визначена керівництвом суб'єкта господарювання залежно від його специфіки), інформації з діловодства (накази про зміну матеріально відповідальних осіб; про проведення ревізій, інвентаризацій; про розгляд результатів ревізії та інвентаризації); висновків спеціалістів (щодо якості та придатності запасів, доцільності їх придбання, списання). У ході аудиту використовуються акти ревізій та перевірок запасів, складені відповідними контролюючими органами, а також інформація, одержана в ході попереднього аудиту. Ці джерела інформації мають допоміжний характер, проте їх дослідження дає можливість встановити місця підвищеного інформаційного ризику [3].

Аудиторський процес є неможливим без належного рівня його інформаційного забезпечення. На кожному етапі даного процесу необхідним є певний набір даних, що включає нормативно - правові, установчі документи, облікові, статистичні та інші джерела інформації, що розкривають суть об'єкта дослідження. Від вчасного, повноцінного, достовірного інформаційного забезпечення залежить якість як процесу аудиту, так і його результатів.

Слід зауважити, що не тільки інформація бухгалтерського обліку є об'єктом контролю. Існування ефективної системи контролю в системі управління здатне впливати на якість облікової інформації, на повноту документування господарських операцій та збереженість активів. Для успішної реалізації своїх функцій суб'єкти аудиту повинні виконувати такі обов'язки: визначити методи і джерела отримання інформації, визначити чинники, які впливають на господарсько – фінансову діяльність підприємства.

Література

1. Закон України “Про інформацію” від 02.10.1992 р. № 2657 -ХІІ зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Економічна енциклопедія: Утрюх томах. Т. 1 / Редкол. С.В.Мочерний (відп. ред.). – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864с.
3. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту: навч. посіб. / Л.П. Кулаковська, Ю. В. Піча. –К.: Каравела, 2010. – 568 с.
4. Пантелєєв В.П. Аудит / В.П. Пантелєєв – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 400 с.
5. Пилипенко А.А. Організація обліку і контролю / А.А. Пилипенко, В.І. Отенко. – Харків: вид. ХДЕУ, 2002. –288 с.

ЕКСПОРТНІ ПОТОКИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ – ГЕОГРАФІЧНИЙ ТА ТОВАРНІЙ АСПЕКТИ

Антонюк П.О., к.е.н., старший науковий співробітник відділу ринкових
механізмів і структур,

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,

Антонюк О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,

Одеська національна академія харчових технологій

За останні п'ять років при значному загальному скороченні експорту товарів з 62,3 млрд. дол. в 2013 р. до 43,3 млрд. дол. в 2017 р. або на 30,5 % в географічній структурі експорту з України відбулися істотні зміни. Частка країн СНД скоротилася з 34,8 % до 16,0 %, а країн ЄС зросла з 26,6 % до 40,5 %, країн Азії з

26,5 % до 29,8 %, та інших країн з 12,1 % до 13,7 %. Таким чином країни європейського співтовариства стають головним торговим партнером України.

Значну частину в експорті товарів складає агропродовольча продукція. Це один з небагатьох видів товарів, експорт яких зріс за період 2013-2017 рр. з 16930 млн. дол. до 17758 млн. дол., а їх частка в загальному експорті товарів, відповідно, з 27,2 % до 41,0 %. З 2014 р. агропродовольча продукція стає головним експортним товаром України, що не кращим чином характеризує стан економіки в державі та процеси, що в ній відбуваються. Так, в ЄС – світовому лідеру по експорту продовольства доля сільськогосподарської сировини та сільгосппродукції в загальному обсязі європейського експорту складає сім процентів. Цей сегмент займає четверте місце по вартості експортних товарів після машин і обладнання, хімічної продукції та ліків [1].

Проте нарощування продовольчого експорту позитивно впливає на стан торгового балансу країни так як експорт агропродовольчої продукції забезпечує позитивне сальдо в зовнішній торгівлі цією продукцією, що постійно зростає – з 8891 млн. дол. в 2013 р. до 13459 млн. дол. в 2017 р.

Зростання агропродовольчого експорту мало місце по усіх напрямках експорту, крім експорту в країни СНД (табл. 1)

Таблиця 1 – Географічна структура зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами (х)

Напрями експорту	2013 р.		2017 р.		Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
	млн. дол.	%	млн. дол.	%	абс	%
Усього	16930	100,0	17758	100,0	828	4,9
СНД	3611	21,3	1353	7,6	-2258	-62,5
ЄС	4485	26,5	5617	31,6	1132	25,2
Азія	6191	36,6	7880	44,4	1689	27,3
Інші	2643	15,6	2908	16,4	265	10,2

(х) Розраховано за даними Державної служби статистики України [2]

Як свідчать дані табл. 1 значне скорочення усього агропродовольчого експорту до країн СНД, головним чином по експорту до РФ (з 1942 млн. дол. в 2013 р. до 112 млн. дол. в 2017 р.) вдалося компенсувати за рахунок зростання експортних поставок до ЄС, країн Азії та інших країн світу. Проте в розрізі товарних груп ситуація не така однозначна, що пояснюється відмінностями в товарній структурі експорту (таблиця 2).

Таблиця 2 – Товарна структура експорту агропродовольчих товарів (х)

Розділи продукції відповідно до УКТЗЕД		Експорт, всього		СНД		ЄС		Інші	
		2013 р.	2017 р.	2013 р.	2017 р.	2013 р.	2017 р.	2013 р.	2017 р.
I Живі тварини і продукти тваринного походження	млн. дол.	1083	1109	789	254	55	283	239	572
	%	6,4	6,3	21,8	18,8	1,2	5,0	2,7	5,3
II Продукти рослинного походження	млн. дол.	8849	9216	331	174	3149	2993	5369	6049
	%	52,3	51,9	9,2	12,9	70,2	53,3	60,8	56,1
III Жири та олії тваринного або рослинного походження	млн. дол.	3497	4606	252	88	500	1476	2745	3042
	%	20,6	25,9	7,0	6,5	11,2	26,3	31,1	28,2
IV Готові харчові продукти	млн. дол.	3501	2827	2239	837	781	865	481	1125
	%	20,7	15,9	62,0	61,9	17,4	15,4	5,4	10,4
Всього	млн. дол.	16930	17758	3611	1353	4485	5617	8834	10788
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(х) Розраховано за даними Державної служби статистики України [2]

Так, якщо країни СНД імпортують з України більше 80 % живих тварин, продуктів тваринного походження і готових харчових продуктів (товари першого та четвертого розділів УКТЗЕД, то країни ЄС і інші країни імпортують переважно продукти рослинного походження, а також жири та олії тваринного і рослинного походження (товари другого та третього розділів УКТЗЕД). Ці відмінності в структурі свідчать про неможливість швидкої переорієнтації українських експортерів з ринку СНД на інші ринки, стосовно товарів першого та третього розділів.

Проте в 2016-2017 рр. в цій справі спостерігається певний прогрес. Зростає експорт з м'яса та їстівних субпродуктів свійської птиці, масла вершкового, цукру, готових продуктів із зерна, макухи олійних культур, переважно в країни ЄС та інші країни світу. Так по живим тваринам і продуктам тваринного походження експорт зріс в країни ЄС з 55 млн. дол. в 2013 р. до 283 млн. дол. в 2017 р., а в інші країни світу з 239 млн. дол. до 572 млн. дол. Експорт готових харчових продуктів до країн ЄС зріс до 865 млн. дол. або на 110,8 %, а в інші країни світу до 1125 млн. дол., або в 2,3 рази. Збереження таких темпів зростання, розширення номенклатури експортних товарів першого та четвертого розділів дозволить значно зменшити втрати від скорочення експорту в країни СНД.

Висновки. В останні роки агропродовольча продукція є основним експортним товаром України. Товарна структура експорту агропродовольчих товарів має свої особливості по напрямках експорту, що ускладнює швидку переорієнтацію товарних потоків. Досвід останніх двох років свідчить, що переорієнтація експорту агропродовольчих товарів з ринку країн СНД на інші ринки успішно розвивається

Література

1. Евросоюз стал мировым лидером по экспорту продовольствия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.bigmir.net/news/economics/49145-Evrosouz-stal-mirovim-liderom-po-eksporty-prodovolstviya>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ніколюк О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики
Левчук Ю.С., старший викладач кафедри менеджменту і логістики
Долинська О.О., завідувача лабораторією
Одеська національна академія харчових технологій

Формування ринкових відносин в Україні вимагає вивчення теоретичних передумов у питаннях забезпечення конкурентоспроможністю підприємств і методичних підходів до її оцінки. З конкуренцією нерозривно пов'язана конкурентоспроможність товару, підприємства, галузі, національної економіки. Важливим показником конкурентоспроможності будь-якого рівня є наявність

50.	ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	130
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ	
51.	ЗНАЧЕНИЕ ДОЛИ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ	133
	Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент кафедри маркетинга и бизнес-администрирования, Юдина Е.В., магістрант, ОНУ им. И.И. Мечникова	
52.	ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ	135
	Лагодієнко В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
53.	МОНІТОРИНГ КРАЇН СВІТУ ЗА РІВНЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	137
	Агєєва І. М., к.е.н., доцент кафедри, Тимчук Ю. М., магістрант, ОНАХТ	
54.	РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ	140
	Козак К. Б., к.е.н., доцент кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
55.	PROMOTING ODESSA AS A TOURISTIC DESTINATION	141
	Chmura Oleksandra, Human Resources Assistant Mittendrin Boutique Hotel Berlin, Berlin, Germany	
	Sorokina Anastasia, Receptionist Cliff House Maine, Maine, The USA	
56.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ	143
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Остроконь С.М., магістрант, ОНАХТ	
57.	ОСОБЛИВІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕВАТОРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	146
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Лакєєва С.О., магістрант, ОНАХТ	
58.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	148
	Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
59.	ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Забравська К.О., магістрант, ОНАХТ	
60.	ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ	153
	Стасюкова К.В., старший викладач, Головаченко Л.М., викладач, ОНАХТ	
61.	СУЧАСНИЙ СТАН ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	155
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Фомічьова В.І., магістрант, ОНАХТ	
62.	ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	157
	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент, Скляр В.Ю., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	
63.	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	160
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Богослова В.І., магістрант, ОНАХТ	
64.	ЕКСПОРТНІ ПОТОКИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ – ГЕОГРАФІЧНИЙ ТА ТОВАРНИЙ АСПЕКТИ	162
	Антонюк П.О., к.е.н., ст. наук. співробітник відділу ринкових механізмів і структур, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,	
	Антонюк О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, ОНАХТ, м. Одеса	
65.	ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	164
	Ніколюк О.В., к.е.н., доцент, Левчук Ю.С., ст. викладач, Долинська О.О., завідувач лабораторії, ОНАХТ, м. Одеса	